

Тема номера: Перехрестя

РЕДАКЦІЯ VERBUM

30 ЛИСТОПАДА 2025

Шановні читачі! Найцікавіші речі відбуваються на перетинах — традицій, культур, світоглядів, дослідницьких підходів. У цьому випуску «Вербуму» ми говоримо саме про такі перехрестя, які показують нам світ і нас самих під новими кутами зору.

Послідовник Яна Брейгеля Старшого, «Сільський пейзаж», XVII століття

Розпочинається випуск із тексту Віктора Горобця про українських козаків, що брали участь у Тридцятилітній війні. Цей сюжет — це, з одного боку, нагода подивитися на історію України як частину загальноєвропейської не тільки в теорії, а й у найбезпосереднішій практиці; а з другого — привід переосмислити свої уявлення про те, яким було козацтво і яку роль воно виконувало навіть на наших землях.

У наступному тексті Едуард Бердник розмірковує про міжконфесійні молитви, а зокрема про ті їхні особливості, через які після, скажімо, після Тижня молитов за єдність християн ми всі повертаємося до звичного стану не-єдності. Якщо й існує спосіб якось упоратися з цією проблемою, то його, вважає автор, варто шукати не в примусовому поєднанні сучасних обрядів у синтетичний чин, а у зверненні до спільного коріння.

Далі пропонуємо статтю Ігоря Сябра про папу Пія XII, єпископа Івана Бучка й ватиканську підтримку для Української Греко-Католицької Церкви після Другої світової війни. У пам'ятному виданні про понтифіка, що побачило світ 1959 року, єпископ Амвросій Сенишин писав, що Пій XII був першим, хто «підніс голос перед світом в обороні переслідуваної української Церкви й українського народу», захисником біженців і адвокатом українців перед владою західних країн. У чому ж полягала ця підтримка?

Йоанна Маєвська-Грабовська пише про українські меншини — національні, етнічні, релігійні — та зміни в тому, як їх сприймають на суспільному й державному рівні, що відбуваються після початку війни 2014 року, а тим більше — від повномасштабного вторгнення 2022-го. Як ми бачимо своїх Інших, чого можемо в цих стосунках навчитися і що наші взаємини розповідають світові?

Насамкінець нагадуємо вам про два архівні тексти: статтю Віталія Храбатина про взаємодію Церкви й державної влади в ранньому середньовіччі та статтю Максима Яременка про розмаїті джерела ранньомодерної української освіти.